

DINNING IJTIMOY MADANIYAT SOHASIDAGI AHAMIYATI

*DTPI Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi
Tilovmurodova Orasta Nurbek qizi
Nosirova Shohida G'ayrat qizi*

Annotatsiya

Ushbu maqolada Dinning jamiyatda ijtimoiy tartibni saqlashdagi o'rnini, Dinning axloqiy qonunlari va qadriyatlari, insonlar o'rtasidagi munosabatni tartibga solib turishdagi o'rnini, Din va axloqiy qadriyatlar, Din va madaniyatning shakllanishi, Din va ijtimoiy muammolar, Din va jamiyatdagi o'zgarishlar, Dinning ijtimoiy madaniyatdagi ahamiyati haqidagi fikr va mulohazalar keng tarzda yoritilgan.

Абстрактный

В данной статье рассмотрены роль религии в поддержании социального порядка в обществе, моральные законы и ценности религии, роль религии в регулировании отношений между людьми, религия и моральные ценности, формирование религии и культуры, религия и социальные ценности. проблемы, изменения в религии и обществе, широко освещаются мысли и мнения о значении религии в социальной культуре.

Abstract

This article broadly covers the role of religion in maintaining social order in society, the moral laws and values of religion, its role in regulating relationships between people, religion and moral values, the formation of religion and culture, religion and social problems, changes in religion and society, and the importance of religion in social culture.

Kalit so'zlar: ijtimoiy madaniyat, axloq, ilmiy jarayon, Din va jamiyat, diniy ta'limot, oilaviy aloqa, Din va talim, ijtimoiy tartib, madaniy meros, diniy bag'rikenglik

O'zbekiston Respublikasida dinning ijtimoiy madaniyatdagi ahamiyatini ta'minlash va diniy bag'rikenglikni rivojlantirishga yo'naltirilgan bir nechta qonunlar va huquqiy normativ hujjatlar mavjud. Dinning ijtimoiy madaniyatdagi ahamiyati insoniyat tarixining ajra "O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi" (1992)

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi mamlakatning asosiy hujjati bo'lib, unda barcha fuqarolar uchun din erkinligi ta'minlanadi. Konstitutsiyada diniy erkinlik, din va davlatning alohida holati, shuningdek, diniy e'tiqodlar va ibodat erkinligi kafolatlanadi. 31-moddada "Har kimning o'z dinini tanlash va unga e'tiqod qilish huquqi bor" degan normaga amal qilinadi. Har bir jamiyatda din o'zining ma'naviy, axloqiy va madaniy qadriyatlari orqali muhim rol o'ynaydi. Din, nafaqat shaxsiy hayotda, balki jamiyatdagi ijtimoiy munosabatlarni shakllantirishda ham katta ta'sir

ko'rsatadi. U o'zining ta'limotlari bilan insonlarni yaxshilikka, adolatga, hurmat va mehr-oqibatga chaqiradi. Islom dini, masalan, bu jihatni o'zining qadriyatlari orqali aniq ko'rsatadi. Din va ijtimoiy madaniyat o'rtasidagi bog'liqlikni ko'rish uchun avvalo, dinning axloqiy qadriyatlarni qanday shakllantirishi haqida o'ylash kerak. Dinning asosiy vazifalaridan biri – jamiyatda tartib va adolatni ta'minlashdir. Din insonlarga to'g'ri yo'lni ko'rsatadi, yaxshi va yomonni farqlashga yordam beradi. Islom dini ham bu borada axloqiy normalar yaratadi: o'zaro hurmat, adolat, xayr-ehson qilish, yetimlarga yordam berish kabi. Bularning barchasi jamiyatda barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Madaniyat, o'z navbatida, din orqali shakllanadi. Din o'zining ta'limotlari va rasm-rusumlari bilan madaniyatni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Masalan, Islom madaniyati va san'ati o'zining noyob yodgorliklari, masjidlari, madrasalari, ilm-fan sohasidagi yutuqlari bilan butun dunyoga tanilgan. Bu yerda jamiyatning ilmga bo'lgan hurmatini, diniy merosini saqlash va kelajak avlodlarga yetkazish maqsadida yaratilgan asarlar mavjud. Dinning jamiyatdagi o'rni va ahamiyati tarixan o'zgarmas va mustahkam bo'lgan. Islom dini, ayniqsa, O'zbekiston va Markaziy Osiyo davlatlarida ming yillik tarixga ega bo'lib, jamiyatning axloqiy va madaniy rivojlanishida muhim rol o'ynagan. Dinning ijtimoiy madaniyatdagi o'rni ayniqsa, ahloqiy qadriyatlar, oila institutlari, ilm-fan, ta'lim va madaniy rivojlanishda o'z ifodasini topadi. Ushbu referatda dinning jamiyatdagi ijtimoiy madaniyatni shakllantirishdagi ahamiyati va uning insonlar hayotidagi o'rni ko'rsatiladi. Din jamiyatda axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda katta rol o'ynaydi. Diniy ta'limotlar, xususan, Islom, insonlarni yaxshilikka, adolatga, halollik va o'zaro hurmatga chaqiradi. Islomda, masalan, o'zaro mehr-oqibat, sabr-toqat, xayr-ehson qilish, yolg'on gapirmaslik, o'zaro adolatli munosabatda bo'lish kabi qadriyatlar ta'limoti mavjud. Bu qadriyatlar jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni saqlash va turli xil ijtimoiy muammolarni hal qilishda muhim omil hisoblanadi. Dinning axloqiy normalari shaxslar o'rtasida tinchlik va totuvlikni ta'minlaydi, jamiyatda yaxshi muomala va madaniyatni o'stiradi. Oila institutlari jamiyatning poydevoridir. Din, oila a'zolari o'rtasidagi hurmat va mehr-oqibatni mustahkamlashga xizmat qiladi. Islomda oila ijtimoiy jihatdan muhim ahamiyatga ega bo'lib, uning o'zida o'zaro sevgi, o'zaro hurmat, tarbiyaviy qoidalar va mas'uliyatni aks ettiradi. Oila, jamiyatda axloqiy qadriyatlarni saqlash va mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Islomda o'zgalarni hurmat qilish, ota-onani sevish va farzandlarga tarbiya berish, oila a'zolari o'rtasidagi do'stona aloqalarni rivojlantirish muhim deb hisoblanadi. Din, oila o'rtasidagi muomala qoidalarini belgilash orqali, jamiyatda yaxshilik va barqarorlikni ta'minlaydi. Din madaniyatning shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Diniy qadriyatlar va normativlar madaniy faoliyatni shakllantiradi va ijtimoiy normalarni belgilaydi. Islom dini madaniyatning turli sohalarida, masalan, arxitektura, san'at, musiqa va adabiyotda o'z izini qoldirgan. O'zbekistonning tarixiy va madaniy yodgorliklari,

masalan, Samarqand, Buxoro va Xivadagi masjidlar va madrasa binolari, Islom madaniyatining o'zi orqali jamiyatga ta'lim beradi. Dinning madaniyatga ta'siri nafaqat tarixiy inshootlar orqali, balki turli san'atlarga, adabiyotga va ilm-fan rivojiga ham ta'sir ko'rsatadi. Dinning madaniyatga ta'siri jamiyatda insonlarning ma'naviy hayotini boyitadi. Din ijtimoiy barqarorlik va tinchlikni ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Diniy qadriyatlar jamiyatda murosaga erishishga, nizolarni hal qilishga va jamiyatda barqarorlikni saqlashga yordam beradi. Islom dini, misol uchun, diniy bag'rikenglikni ta'minlashga chaqiradi. O'zbekiston jamiyatida turli diniy va milliy guruhlar o'rtasida o'zaro hurmat va hamjihatlikni ta'minlash uchun dinning ahamiyati juda katta. Dinning ijtimoiy barqarorlikka ta'siri faqatgina diniy muammolarni hal qilishda emas, balki iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalarda ham o'z aksini topadi.

Xulosa

Shunday qilib, dinning ijtimoiy madaniyatdagi ahamiyati juda katta. Dinning jamiyatdagi o'rnini axloqiy qadriyatlar, ta'lim, oila institutlari, madaniyat va barqarorlikni saqlashda ko'rinadi. Din o'zining ta'limotlari orqali insonlarni yaxshilikka chaqiradi, adolat va tenglikni ta'minlaydi. Islom dini va boshqa dinlar ijtimoiy madaniyatning rivojlanishiga xizmat qiladi va jamiyatda barqarorlikni saqlashga yordam beradi. Jamiyatda diniy qadriyatlar, ilm-fan va madaniyatni rivojlantirish orqali odamlar bir-birini tushunishlari va hurmat qilishlari, barqaror va tinch jamiyatni qurishlari mumkin. Din ijtimoiy hayotda yaxshi o'ringa ega bo'lib, jamiyatning ma'naviy yuksalishini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ozbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi
2. "Islom dini va jamiyat" (2005) Said Akramov
3. "Diniy qadriyatlar va yoshlar tarbiyasi" :(2013). Zayniddin Islomov.
4. "Islom va madaniyat" (2011) – Abdug'ani Djurayev.
5. "Diniy bag'rikenglik: nazariy asoslar" (2017) – Umarali Sattorov
6. "Islomda axloqiy qadriyatlar va ularning jamiyatdagi o'rnini" (2012) – Shavkatov Alisher